

Vladimír Pikora
& Markéta Šichtařová

Zlatý poklad



Upozornenie pre čitateľov a užívateľov tejto knihy:

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto tlačenej alebo elektronickej knihy sa nesmie reprodukovat' a šíriť v papierovej, elektronickej, ani inej podobe bez predchádzajúceho písomného súhlasu nakladateľa. Neoprávnené použitie tejto knihy bude trestne stíhané.

Ing. Markéta Šichtařová
Ing. Vladimír Pikora, Ph.D.

Zlatý poklad

Vydala NF Distribuce s.r.o.
zapísaná v OR Mestského súdu v Prahe,
Oddiel C, vložka č. 112680,
Zlešická 1848, 184 00 Praha 4, Česká Republika
Prvé slovenské vydanie, Praha 2016
© NF Distribuce s.r.o., 2016
Ilustrácie © Mirek Vostrý
Grafický design © Iveta Hostašová
Preklad do slovenčiny © Ing. Katarína Haberlandová, 2016
Jazyková korektúra © Ing. Vladimír Devečka, 2016

ISBN 978-80-88200-01-7

Venované našim anjelikom:
Barborke, Martinkovi, Bertíčkoví, Danielkovi, bábätku
a všetkým ich nasledovníkom.

Servác, Bonifác a Silvester

alebo Rozprávka o bankách

V učených knihách sa obvykle píše, že banky vznikli asi pred 600 rokmi v severnom Taliansku. To však vôbec nie je pravda! Prvú banku mali už kedysi dávno škriatkovia. Len to nebola banka ľudská, ale škriatkovská.

Škriatkovia vždy milovali zlato a prácu s ním. Prvú banku si založila škriatkovská rodina Medičovcov. Bola to stará, veľká a vážena rodina. Všetci ostatní škriatkovia vedeli, že tejto rodine sa dá veriť, a preto sa nebáli jej zveriť svoje peniaze. A rodina Medičovcov sa aj vedela o zverené peniaze postarať ako nikto iný! Ich banka bola preto veľmi úspešná a obľúbená a rodina rýchlo zbohatla.

Lenže, ako to už býva, keď je niekto úspešný, ostatní sa ho snažia napodobniť. Tak je to u ľudí i u škriatkov. Rodinu Medičovcov sa pokúsila napodobniť rodina Maličovcov. Avšak na rozdiel od rodiny Medičovcov boli Maličovci takmer neznáma malá rodina, ktorá sa prisťahovala zďaleka niekedy pred dvadsiatimi rokmi. Pretože však bol mladý pán Malič rodený obchodník, ba priam šmelinár, rozhodol sa Medičovcom vyrovnáť a založil si banku tiež.

Toho času na druhom konci údolia žil Servác, chlapec z malej dedinky na úpäť hôr. Raz išiel s bratmi Silvestrom a Bonifácom pást kozy na lúku. Vtom Servác zakopal o kameň. „Aúúú!“ zvriskol a znovu nazlostene kopol do kameňa, až ho vyvrátil. V tej chvíli sa zarazil. Pod kameňom bolo niečo, čo nebola ani hlina, ani kamenie, vyzeralo

to čudne. A tak Servác zakričí: „Chlapci, pozrite!“ Bratia pribegli, no netušili, čo to je.

I napadlo zvedavému Bonifácovi, že zabehnú domov po krompáč a vec vykopú. O chvíľu boli s krompáčom naspäť a dali sa do práce. Bola to drina. Slniečko pražilo a zem bola kamenistá a plná mazľavého ílu. No asi po hodine práce začínalo byť všetkým trom jasné, že v zemi leží drevená truhlica vystužená železnými plátmi.

Keď truhlicu horko-ťažko vytiahli z diery na cestu, chceli ju otvoriť. Lenže na truhlici bola zámka. Dlho do nej krompáčom búsili, kým sa im ju podarilo vylomiť. Konečne veko odskočilo a bratia uvideli, čo poznali iba z rozprávok. Truhlica bola plná zlata. Chlapci sa naň vrhli a začali sa v ňom prehrabovať. Boli tu rôzne zlaté mince s rôznymi hodnotami, s hlavami rôznych panovníkov a z rôznych krajín. Chlapci úplne zabudli na čas.

Keď sa na kraj zniesla tma, zábava sa skončila. Bol čas ísť domov. Ale čo majú robiť s pokladom? Predsa ho nenechajú na ceste! A brat ho do dediny sa im už vôbec nechcelo. Ešte by im niekto povedal, že poklad ukradli. Ba čo horšie, ešte by ho niekto mohol od závesti ukradnúť im.

„Najlepšie bude poklad niekam ukryť,“ navrhol Silvester. Neďaleko odtiaľto sú skaly, v skalách je jaskyňa, tam poklad uložíme a schováme pod kamene.“

Servácovi a Bonifácovi sa to veľmi nepozdávalo, no nič lepšie im nezišlo na um. O malú chvíľu sa už Silvester ponáhlal domov po káričku, aby ťažkú truhlicu naložili. Servác s Bonifácom zatiaľ poklad strážili a dookola prepočítavali zlaté mince.

Neodbila ešte ani polnoc, keď už boli chlapci doma, zatiaľ čo poklad bol ukrytý pod kameňmi v skalách. No i tak oň mali Servác s Bonifácom strach. Silvester už dávno spal, kým jeho bratia sa v posteli ešte stále prevaľovali sem a tam. Servác to už dlhšie nevydržal. Odhodil perinu a vyšiel pred dom. Bonifác nezostal v posteli o nič dlhšie a o chvíľočku vyšiel za Servácom. Postavili sa vedľa seba na trávnu pred svojím malým domčekom a mlčky pozerali na hviezdy, ponorení do myšlienok o poklade.

Ale pretože noc bola chladná, Bonifácovi zakrátko začala byť zima a začal si podupávať.



„Aú!“ ozvalo sa zrazu pri jeho nohe. „Čo to tu stváraš uprostred noci? Nemal by si radšej spať?“ zlostil sa škriatok, ktorého Bonifác skoro zašliapol.

„Pozerám sa na hviezdy,“ odpovedal udivene Bonifác, ktorý ešte nikdy nevidel škriatka. „Kto si? A čo tu robíš ty?“

„Ja som nočný škriatok Emil. A tak ako vždy, keď je mesiac v splne, vyrábam korále z mesačného svitu. A pýtam sa – prečo nespíš?“ zopakoval svoju otázku škriatok.

Ale Bonifác so Servácom na škriatka len tupo zízali a premýšľali, či sa im to zdá, či nie.

„Tak dozviem sa to? Prečo nespíte?“ dobiedzal škriatok tvrdohlavo.

„Nemôžeme spať,“ priznal Servác popravde. „Mám mu to povedať?“ obrátil sa na Bonifáca.

„Myslím si, že môžeš, nie je to človek, nemusíme sa ho báť,“ prikývol Bonifác.

„My totiž máme taký problém,“ pokračoval teda Servác. „Našli sme zlatý poklad a nevieme, kam ho máme schovať. Domov si ho vziať nechceme. Ľudia by nám ho buď ukradli, alebo by nám závideli. Skrátka, nerobilo by to dobrotu. Lepšie by bolo mať ho niekde pekne pod zámkom. Na nejakom tajnom mieste. Lenže nič súce nevieme vymyslieť.“

„To je jednoduché,“ mávol rukou škriatok. „Žiadne tajné miesto v ľudskom svete ani nehľadajte. Sú ľudia, ktorí si poklad schovávajú doma pod podlahu a myslia si, ako s tým vybabrali. Potom príde veľká voda alebo zlodej, a aj tak o všetko prídu. Najlepšie je ukryť peniaze u nás, u škriatkov. Starat' sa o zlato, to je naša práca, v tom sme zo všetkých najlepší. Niektoré rodiny škriatkov si dokonca založili banky. Banky zhromažďujú peniaze a zlato od tých, ktorí ho majú, a nazhromaždené zlato potom za poplatok požičiavajú zase tým, ktorí ho nemajú. Z banky sa teda dajú peniaze požiť, rovnako ako sa tam dajú bezpečne uložiť.“

„Ale ako môžeme vedieť, že peniaze sú v banke v bezpečí?“ váhal Bonifác.

„Musíte škriatkom dôverovať. Už dlhé stáročia schovávajú zlato v skalách a jaskyniach. Vedia zo všetkých najlepšie, ako peniaze ukryť. Každá banka má zlato zabezpečené inak. Niektoré banky ho majú zaplavené vodou v hľbokej studni. Iné ho majú schované pod dračím hniezdom. No a niekde ho strážia divokí psi. Najznámejšia je

banka rodiny Medičovcov. Nikto presne nevie, kde táto banka zlato a peniaze stráži, ale hovorí sa, že ich vraj chráni ohnivý drak. Len blázon by ho chcel ukradnúť. Banka Mediči je však dosť ďaleko,“ pokračoval škriatok. „Kúsok odtiaľto je banka rodiny Maličovcov. Tá ale zase...”

No skôr ako stihol dohovoriť, skočil mu Bonifác do reči: „Tak ma tam rýchlo vezmi, škriatok Emil, ja si svoj podiel z pokladu rozhodne uložím u Medičovcov. Ohnivý drak sa mi páči!”

„A ja si svoj podiel uložím zase u tých druhých – u Maličovcov. Aby som sa po tebe neopičil,“ smial sa Servác.

Bratia sa hneď ponáhľali zobudiť Silvestra. A kamže si svoj podiel uloží on?

Lenže Silvester bol celý rozospatý, keď mu vysvetľovali, čo je to banka. A tak iba zívot: „Dajte mi pokoj s bankou. Ja nikam nejdem. Svoj podiel mám bezpečne schovaný v skalách.“

„Ako myslíš, my si však berieme káričku a svoje podiely ideme odviezť do škriatkovských bánk“ riekli bratia Silvestrovi a zmizli so škriatkom v tme.

Ešte sa ani poriadne nerozvidnelo a Servác so škriatkom už stáli pred vrátami maličkého hradu skrytého uprostred lesa na čistine, kam vari ľudská noha ešte nikdy nevstúpila. Vráta maličkého hradu sa otvorili a medzi nimi stál škriatok vo fraku a úslužne sa ukláňal.

„Vediem priateľa, ktorý si chce u vás v banke založiť účet a uložiť naň zlato,“ riekol škriatok Emil škriatkovi vo fráchu.

„Rozumiem, ráčte vstúpiť. Radi vám v banke Maličovcov poslužíme,“ poklonil sa znova škriatok vo fráchu.

Keď vyplnili všetky listiny a dokumenty, škriatok prevzal zlato a Servácovi podal kľúč. „Je to kúzelný kľúč. Ten, kto ho bude mať, bude smieť zlato z našej banky vybrať. A ešte niečo. Keď k nám raz za rok aj s kľúčom prídete, dostanete vyplatené úroky. To je odmena za to, že nás necháte zlato spravovať.“

To sa Servácovi páčilo: „Ďalšie peniaze bez práce, to je úžasné!“ S vďakou sa uklonil, vytiahol z vrečka povrázok, priviazal naň kľúč a zavesil si ho na krk. Rozhodol sa, že odteraz bude kľúč strážiť ako oko v hlave. Zo srdca mu pritom spadol obrovský balvan strachu o svoj podiel z pokladu.

Keď už mal Servác svoje zlato bezpečne uložené v banke, požiadal

škriatka zase Bonifác, aby i jeho odviezol do banky.

„Banka Medičovcov je ale ďaleko,“ nechcelo sa veľmi škriatkovi.

„To nevadí. Čím skôr vyrazíme, tým skôr tam budeme. A keď ma ta zavedieš, dám ti dukát,“ prehováral ho Bonifác.

A vydali sa na cestu. Museli prejsť cez lesy, cez rieky, až sa po celodennom pochode dostali do krajiny jazier. Požičali si loďku a doveslovali na ostrov uprostred jazera s vysokou čiernou skalou. Keď prišli ku skale, škriatok na ňu zabúšil kameňom. Skala sa roztvorila, vystúpil z nej škriatok v čiernom fráčiku a uklonil sa: „Vítam vás v Banke Mediči – najstaršej zo všetkých bánk, kde naše peniaze stráži ohnivý drak.“

„Vieme,“ povedal Bonifác dôležite. „S tým nezdržujte. Prišli sme uložiť zlato.“

Opäť podpisovali kopu papierov a potom aj Bonifác dostal kľúč. I on si ho priviazal na krk. A spolu so škriatkom sa zase vydali domov.

Keď sa doma všetci bratia stretli, mali hrejivý pocit, že zlato majú dobre schované. Konečne sa z neho mohli začať poriadne radovať.

Čas plynul a blížil sa pravidelný trh v blízkom mestečku. Chlapci si vraveli, že by nebolo zlé vybrať sa na trh a trochu si užiť života. I napadlo im, že by každý z nich vybral časť svojho pokladu a niečo si zaň na trhu kúpil. Všetci sa preto vydali na cesty po svoje zlato.

Najdlhšiu cestu mal Bonifác, preto vyrazil na cestu ako prvý.

Ako posledný sa vydal na cestu Silvester, ktorý to mal ku skalám len na skok. Ako sa však Silvester blížil ku skalám, začínal mať čudný pocit, že tu niečo nesedí. Medzi skalami sa rysovala hlboká stopa kolies, akoby tu bol niekto s povozom. Silvester trochu znervóznel. Nervozita rástla tým viac, čím bližšie bol k miestu, kde mal poklad schovaný. Stopy voza viedli práve tam. A tam, kde mal byť poklad, bola diera. Poklad niekto ukradol.

Silvester bol zúfalý. Chcelo sa mu plakať. Potom ho zrazu pochytila zlosť. Päťami búšil do skál, ale márne. Začal pátrať, či si napríklad nepomýlil miesto, no nevedlo to k ničomu.

Celý nešťastný sa vrátil domov. Tam naňho už čakali bratia. Každý z nich si v banke vybral časť peňazí a chcel ísť na trh. Silvester sa postavil do dverí a rozplakal sa: „Som zase chudák, všetky peniaze mi niekto ukradol.“

„My sme ti hovorili, že si ľahkovážny. Mal si peniaze ukryť do banky ako my. Tam sú v bezpečí,“ mračil sa Bonifác. „Pod', zájdeme spoločne do hostinca. Tam možno zabudneš na svoje starosti. My budeme za teba všetko platiť. A úplne na mizine ťa tiež nenecháme, trochu zlata ti dáme zo svojho.“

Silvester bol nešťastný, no ako plynul čas, tak si pomaly zvykol.

Servác s Bonifácom boli so svojimi bankami spokojní. Často si hovorievali, ako dobre urobili, že poslúchli škriatka a peniaze uložili do nich. Každý rok sa vydali s kľúčom na cestu do svojich bánk, dostali úroky a z nich celý rok žili. Dokonca už nemuseli ani pracovať a žili len z úrokov, ktoré im ich banky vyplácali. Servác sa však pred Bonifácom zakaždým trochu vystatoval, že od svojej banky Maličovcov dostane na úrokoch vždy o trochu viac ako Bonifác. Bonifáca to síce trochu mrzelo, ale bol lenivý niečo s tým robiť, a tak nad tým len kývol rukou.

Keď sa raz znova rok s rokom stretol, šli si bratia opäť po výplatu úrokov. Čo sa však nestalo? Keď prišiel Servác na čistinu, kam ho kedysi škriatok Emil zaviedol, bol hrad banky Maličovcov v ruinách. Brána, na ktorú pravidelne búchal, bola preč. Všade len dym a ruiny. Nikde ani živej duše, len vrany krákali nad tou spúšťou.

„Čo to má znamenať?“, vydesil sa Servác. „Kde je moja banka? Kde sú moje peniaze? Haló, je tu niekto?“ Nikoho však nenašiel. Prechádzal rozvalinami a všade videl iba skazu. Keď prišiel k halde kamenia, zdalo sa mu, že sa v nej niečo mihlo. Opatrne rypol do kopy špičkou topánky a kuk – vykukol naňho škriatok. Servác nelenil a bleskovo ho chytil.

„Nechaj ma, prosím, pusť ma,“ žobronil škriatok.

„Najskôr mi ale musíš povedať, čo sa tu stalo. Kde je moje zlato?“ mračil sa naňho Servác.

„Banka zbankrotovala. Jednému klientovi požičala príliš veľa zlata. Keď potom prišiel iný klient a chcel si vybrať svoje uložené zlato, banka ho nemala dosť. Klient sa o chvíľu vrátil s kamarátmi, banku vypálili a odniesli všetko, čo malo nejakú hodnotu. Banka je zničená. Všetci škriatkovia sú preč. Ja tu len hľadám svoj pamätný talizman, a keď ho nájdem, zmiznem tiež,“ povedal škriatok.

„To nie je možné. Kde je teda moje zlato? Bolo tu predsa v bezpečí! Strážili ho psi, tak nejako to škriatok Emil hovoril.“

„Bývalo, banka bola v zložitej situácii, chápete... Teraz tu už žiad-

ne zlato nie je. Spoliehali sme sa na to, že keď si niekto bude chcieť svoje zlato z banky vyzdvihnúť, niekto iný si svoje zlato do banky zase uloží. To sa však nestalo.“

Servác bol na tom odrazu rovnako ako jeho brat Silvester. Ani on už nemal nič. Bol nešťastný. Zvrtol sa na päte a utekal domov, aby našiel škriatka Emila. Hádám mu vysvetlí, ako sa to mohlo stať. Možno mu i pomôže.

Len čo prišiel domov, hneď vo dverách vyhrkol Servác na Bonifáca: „Bolo v tvojej banke všetko v poriadku?“

„Čo by nemalo byť v poriadku?“ nerozumel Bonifác.

„No, dostal si sa k svojim peniazom?“

„Samozrejme, ako vždy. Ty vari nie?“ divil sa Bonifác.

„Kdeže. Moja banka zbankrotovala, je preč a s ňou i moje zlato. Vôbec tomu nerozumiem. Musím nájsť škriatka Emila, ktorý nám to lotrovstvo s bankami poradil.“

„Ten vylieza v noci a za mesačného svitu vyrába guľôčky,“ spomenul si Bonifác. „Musíš ešte niekoľko hodín počkať.“

A tak Servác čakal v tráve pred domom dlho do noci. Krátko po polnoci sa malý škriatok Emil objavil.

„No, čože, Servác? Prečo si taký smutný?“ zaujímal sa Emil.

„Podviedol si ma! Moja banka Maličovcov zbankrotovala. Ako je to možné? Veď si hovoril, že banky sú na uloženie peňazí najlepším miestom.“

„Milý zlatý Servác, vy ste ma vtedy ale nenechali dohovoriť! Chcel som vám vysvetliť, že podobne ako sú rozdiely medzi ľuďmi, sú rozdiely i medzi škriatkami a medzi bankami. Nie je banka ako banka. Niektoré banky sú



malé, iné veľké. Niektoré majú nízke úroky, iné majú vysoké úroky. Niektoré sú staré a iné nové. Niektoré majú dobrú povest', iné horšiu povest'. Musíš vždy dobre zvážiť, do ktorej banky peniaze uložíš. Zbankrotovala Bonifácova banka?"

„Nie,“ zavrtel podľa pravdy hlavou Servác.

„No vidíš. A aký bol medzi bankami rozdiel?“ spýtal sa škriatok.

„Moja banka Maličovcov mi vyplácala vyššie úroky. Bola lepšia ako Bonifácova!“

„A tebe sa to nikdy nezдалo čudné?“ divil sa škriatok. „Premýšľaj! Prečo asi vyplácala tvoja banka vyššie úroky? No? No predsa preto, že bola menšia, mladšia, menej skúsená, s horšou povestou! A tak musela klientom nadbiehať vyššími úrokmi. Skrátka, tvoja banka nebola lepšia, len viac riskovala, podstupovala väčšie nebezpečenstvo a práve za to ti vyplácala vyššiu odmenu. A ty si teraz na to väčšie riziko doplatil. Musíš vždy premýšľať nad tým, ako veci fungujú a prečo. Keby si sa bol zaujímal o to, prečo ti banka vypláca na úrokoch viac ako Bonifácovi, dozvedel by si sa, že je menej bezpečná ako banka tvojho brata, a možno by si sa sám zavčasu rozhodol z nej odísť.“

„A čo mám teraz robiť? Prosím, škriatok, porad' mi...“ žobronil Servác.

„Je neskoro, Servác. O zlato si už prišiel rovnako ako Silvester,“ odpovedal škriatok.

Keď sa ráno všetci traja bratia zišli pri raňajkách, Bonifác aj Silvester hneď videli, že je Servác smutný. „Čo vravel škriatok?“ pýtali sa.

„Vravel, že je všetko stratené a že si za to môžem sám, pretože som si vybral zlú banku,“ priznal sa Servác. „Všetko moje bohatstvo je preč. Budem musieť zase začať pracovať. Čo už, hádam to nejako prežijem,“ premýšľal nahlas Servác.

Bonifácovi, ktorému ako jedinému podiel na poklade zostal, sa ho však uľútostilo: „Urobíme to inak. Mal si byť síce prezieravejší, ale i tak si myslím, že nie je veľmi spravodlivé, aby si prišiel úplne o všetko. Snažil si sa predsa svoje peniaze ochrániť a nemôžeš za to, že banku niekto vypálil. Myslím si, že ľuďom ako si ty, by sa malo pomáhať. A ja to zariaďim. Budeme tú pomoc nazývať napríklad... záchranný fond. Záchranný fond bude pomáhať ľuďom, ktorí nie vlastnou vinou prídu o svoje peniaze v banke. Títo ľudia dostanú vždy aspoň niečo naspäť, aby nezostali

úplne na mizine. A ty budeš mojím prvým zachráneným klientom.“

„A ako to chceš zariadiť?“ chceli vedieť Servác so Silvestrom.

„Jednoducho. Obehnem všetky škriatkovské banky, vysvetlím im situáciu a požiadam ich o príspevok do záchranného fondu.“

A ako povedal, tak aj urobil. Bonifác obišiel všetky škriatkovské banky a v každej mu dali zopár dukátov pre Bonifácov záchranný fond. V ňom sa od tých čias vždy našla aspoň trocha zlata pre škriatka alebo človeka, ktorý si zle vybral banku a prišiel o svoje zlato.

A takéto záchranné poisťné fondy od tých čias fungujú vo väčšine krajín sveta, a preto sa dnes klienti bánk nemusia o svoje peniaze v bankách až tak veľmi báť, ani keď ich banka zbankrotuje. No trochu sa báť predsa len musia, pretože z fondu sa im obvykle nevráti všetko, o čo prišli. To preto, aby nezabudli premýšľať nad tým, ako a prečo veci fungujú. A aby si nezabudli vyberať svoju banku starostlivo.

Otázky:

1. Prečo je lepšie mať peniaze v banke než niekde schované?
2. Čo sú to úroky?
3. Sú všetky banky rovnaké?
4. V čom sa od seba môžu banky líšiť?
5. Je banka, ktorá vypláca vyššie úroky, vždy tá najlepšia?
6. Podľa čoho je dobré vyberať si banku?
7. Keď banka zbankrotuje, príde klient o všetky peniaze?
8. Prečo záchranný fond obvykle nedá klientovi banku, ktorá zbankrotovala, rovnaké množstvo peňazí, aké mal klient uložené?



Čertovské karty

alebo Rozprávka o platobných kartách

Neďaleko Žiliny leží Strečno. Keď sa povie Strečno, každý si vybaví starý kamenný hrad, čo sa už osem storočí týči na vysokom brale nad riekou Váh. Ten si kedysi veľmi dávno prerazil cestu cez Malú Fatru. No Strečno je aj malebná dedinka rovnakého mena ležiaca pod hradom na ľavom brehu rieky. A práve tu, v tieni hradu, sa krčí hostinec U vyrazeného zuba. Nieкто by si mohol myslieť, že sa hostinec tak volá preto, že hostinský je veľký bitkár a každému, kto nezaplatí, vyrazí zub. Tak to ale nie je. Hostinský je len taký malý čížik. Ani jeho vlastná žena mu nehovorí „muž môj“, ale len „mužiček môj“.

Čo tam po tom, že je hostinský malý, to by nevadilo. To pri mužoch vlastne nikdy nevadí. Vadí, keď majú malé niečo iné – napríklad malý cieľ. A žiaľ, malý cieľ mal kedysi i tento hostinský. Poriadny cieľ vlastne ani nikdy nemal. Živnosť mu upadala, hostinec sa pomaly rozpadal, lebo hostinský sa mu takmer nevenoval. Slušní ľudia do hostinca nechodili, pretože ak aj náhodou vkročili dnu, museli najprv rozhrnúť hustý cigaretový dym, aby vôbec zazreli štvoricu mužov pri stole, ktorí mastili karty.

Medzi mužmi sedel aj hostinský. Miesto toho, aby točil pivo, čistil rúrky a lákal do hostinca zákazníkov, len tupo zísal do kariet. Keď do miestnosti občas nakukla hostinská a nachytala svojho muža, ako mastí karty, vždy sa nazlostila: „Nehovor mi, že už zase nemáš ani fuka! Zase ťa obrali? Koho som si to len vzala? Mama ma pred tebou

vždy vystríhala!“

Druhý bol stolár Michal z neďalekých Krasňan. Mal síce smolu v láske, zato mal šťastie v hre. A tak preňho nikdy nebol problém obráť ostatných kumpánov o všetky peniaze, aby ich potom minul na darčeky pre dievčatá, ktoré mu i tak vždy dali košom.

Tretí bol buclatý štamgast Lojzo. Lojzo bol obchodník, cestoval po celom svete, no najčastejšie chodil do Nemecka, Rakúska a Francúzska. Všade niečo nakúpil, tovar priviezol domov a so ziskom predal. Obchody mu šli dobre, čo tam po tom. Lenže Lojzo mal smolu smolovatú. Skoro vždy, keď zarobil nejaké peniaze, zase o ne rýchlo prišiel. Stratil ich. Alebo ho niekto okradol. Alebo si ich zle spočítal a zaplatil viac, než musel. Čoskoro sa mu ľudia začali smiať, pretože vyzeral ako blázon. Kadiaľ šiel, tadiaľ sa obzeral, či ho niekto nechce okradnúť. A jednu ruku si neustále držal na náprsnom vrecku, aby peniaze náhodou niekde nevytrúsil. Skrátka, obchodník Lojzo mal ťažký život, peniaze, ktoré zarobil, pri ňom nechceli byť. A tie, ktoré mu zostali, prehrával s Michalom v kartách takisto ako hostinský. Od žiaľu nad prehratými peniazmi sa potom na dlh opil do nemoty, takže jeho kumpáni volali jeho ženu, aby si preňho prišla. A žena sa zlostila: Kde zase si, ty bludár? Takto sa zrúbať! To už zas nemáš pri sebe ani fuka?“

Posledný zo štvorice bol učiteľ Martin. Aj učiteľ bol stále bez peňazí. Už vo svojich tridsiatich piatich rokoch mal päť detí a zdalo sa, že plodiť deti vari nikdy neprestane. Mal svoj tajný sen: deťmi chcel naplniť celú svoju triedu. S manželkou a deťmi bývali v škole v úplne maličkom byte. Takže, keď sa deti chceli dobre vyspať, museli ísť do telocvične. Do telocvične chodieval spávať aj učiteľ, pretože keď sa vrátil domov opitý, žena ho tam posielala so slovami: „Fuj, z teba tak cítiť cigaretový dym, že keby sme mali chlievik, pošlem ťa tam. No pretože chlievik nemáme, budeš spať v telocvični na žinenke!“ A po chvíli ešte dodala: „A ak zase nemáš ani fuka, nepustím ťa do postele celý týždeň! Len počkaj, až to poviem svojej mame.“

Jedného dňa Michal znova obohral svojich troch kumpánov o všetky peniaze. Chlapi sa napálili. A najviac sa napálil hostinský, pretože tentoraz neprehral iba peniaze, ale rovno celý hostinec. Michal sa im len smial, zobral peniaze a šiel domov.

Chlapi premýšľali, ako sa Michalovi pomstiť. Napadlo im, že keď



© Venturi

je teraz Michal novým majiteľom hostinca, za trest mu všetko vypijú. Začali otvárať jednu fľašu za druhou a obracať ich do seba. Ako tak pili, hnev ich pomaly prechádzal. Napokon, mohli si za to sami. A hnev sa začal meniť v smútok, že sú opäť bez peňazí. A smútok v strach, čo na to povedia ich manželky. Najskôr začal nariekať hostinský, potom sa pridala učiteľ a napokon i obchodník Lojzo. Nakoniec si opreli hlavy o stôl a zaspali.

Ako prvá prišla ráno do hostinca pani hostinská. Hostinského našla pod stolom. Hlasno chrápal a nedal sa zobudiť. Hostinskej bolo jasné, že sama s ním nezmôže nič. A tak zavolała svoju mamičku, aby jej s tým lumpom pomohla. Bol to síce čížiček, ale predsa len niečo vážil.

Keď dorazila hostinského svokra, zalomila rukami: „Môj ty bože, takto sa opiť ako doge! Či sa takto správa slušný manžel? Kto to kedy videl? Musíme zavolať aj ostatné ženy, aby si tých svojich chlapov odniesli.“

Netrvalo dlho a v hostinci stálo šesť žien: tri manželky a tri svokry, ktoré si manželky vzali so sebou na pomoc. A ako to už býva, keď sa niekde stretne toľko namosúrených žien, nekončí sa to obvykle dobre. Všetky soptili, reptali a sľubovali, že až sa ten ich prebudí, tak si to vypije. A to ešte chudera hostinská ani nevedela, že už nie je hostinská, pretože hostinský hostinec prehral.

No akoby to tušila. Nahnevane buchla päťou do stola: „Ženy, takto to ďalej nejde. Musíme s tými našimi chlapmi niečo urobiť. Čert aby ich vzal!“

Odrazu v kachliach zapraskalo, potom zapraskalo a zrazu aj s dy-mom do miestnosti lezie z kachlí čert. Žiadny obvyklý zelený fráčik, žiadny klobúk, prišiel len tak, chlpatý, rohatý, s dlhým chvostom. „Ženy, čo odo mňa chcete? Mám ja vari dneska málo práce?“ bľakotá neochotne.

„To, čo chceme, je jednoduché,“ vyhlkla Lojzova svokra. „Potrebujeme z tých našich neporiadnikov narobiť slušných chlapov!“

„To máte zložité,“ pokrčil ramenami čert. „Chlapi si skrátka radi občas vypijú a zariskujú v kartách. Ale to, že si chlap uhne, ešte neznamená, že by som si ho mohol odniesť do pekla. Peklo nenapráva, peklo len trestá.“ Čert sa tváril dosť neochotne.

Svokra sa škaredo zamračila a so zaťatou päťou výhražne pristúpila k čertovi.

„I keď ... keď nad tým tak premýšľam... možno by sa dalo niečo urobiť...“ cúval pred ňou vydesene čert. „Tak ja teda tým vašim chlapom trošičku pomôžem.“

„A ako?“ vyzvedala svokra.

Čert jej to ihneď vysvetlil. Sú to hazardéri, bez kariet neurobia ani krok. A tak dá čert každému z nich kartu. No nie na hranie, ale na platenie. Platobnú kartu! Lenže, na rozdiel od bezodného mešca a iných pekelných vynálezov, táto karta nebude celkom bezodná. Pravda, s kartou sa síce bude dať platiť, aj keď človek nebude mať nič, ale na dlh. A keď do roka nebude dlh splatený, príde si čert po dušu.

Čert niečo zamrmľal do kachlí a z kachlí vyleteli tri zmluvy: „Takže, kto to podpíše?“ spýtal sa.

Svokry jednohlasne vykriekli: „Oni!“ a ukázali na spiacich chlapov. „Ak nebudú splácať dlhy, nech sa radšej prepadnú do pekla. Škoda ich nebude,“ prekrikovali sa. Manželky mlčky prikyvovali.

Hostinská schmatla vedro a na spiacich chlapov vychrstla spršku vody. Nepomohlo, spali ďalej. A tak začali ženy jedna po druhej svojimi mužmi tak lomcovať a tak hromžiť, až každý z nich otvoril oči. Ženy im pristrčili zmluvy a chlapi – bez toho, aby sa zamysleli – ich podpísali.

Čert si zmluvy vzal a miesto nich vyložil na stôl tri malé kartičky – platobné karty.

„A akú mám istotu, že môj muž neprehrá svoju platobnú kartu v pokeri?“ obávala sa hostinská.

„Čertovská karta sa nedá prehrať. Vydá peniaze iba tomu, kto bude poznať Pekelnú inteligentnú nápovedu – PIN.“



Slúži ako heslo. Nikto iný ako váš muž peniaze z karty nezíska. Stačí zabehnúť do najbližšej banky, povedať PIN a dostane peniaze.“

Trvalo ešte dlho, kým sa muži spamätali natoľko, že boli schopní súcej reči. To už bol ale čert dávno preč. Do smiechu im ale i tak nebolo. Ženy im strčili do rúk karty, vysvetlili, čo a ako, a výhražne im pohrozili ukazovákmi. Ale najhoršie bolo bývalému hostinskému, ktorý si zrazu spomenul, že včera vlastne prehrál hostinec.

„Čo ja nešťastník len budem robiť?“ bedákal.

„Čo by si robil, mužiček? Načo máme kartu? Zájdi za Michalom, spýtaj sa, koľko za hostinec chce a kúp ho späť.“

Dobrý nápad, súhlasil hostinský. Rozlúčil sa s ostatnými a vybral sa za Michalom do Krasňan. Michal práve sedel na verande svojho domčeka a díval sa na Váh.

„Ahoj, Michal,“ pozdravil hostinský. „Čo mieniš robiť s mojím, ehm, teda vlastne s tvojím hostincom?“

„Práve nad tým premýšľam,“ odpovedal Michal. „Keby to bol pekný hostinec, roznášal by som v ňom pivo a radoval sa, ako pekne prekvitá. Lenže čo robiť s takou dierou? Tento hostinec je nanič.“

„Tak čo keby som ho od teba kúpil naspäť? Brat mi na to požičia,“ zaklamal hostinský.

Netrvalo dlho a Michal sa s hostinským dohodol. Hostinský hneď bežal k najbližšej banke, ukázal kartu, povedal PIN, dostal peniaze a uháňal naspäť za Michalom.

Pre hostinského to bola veľká lekcia. Počas jedinej neslávnej noci pochopil, ako ľahko sa dá prehrať živobytie. Od toho dňa sa začal o hostinec starať lepšie. Vymaľoval, kúpil nové stoly a stoličky, začal v hostinci okrem nalievania pálenky aj variť. A varil dobre! Netrvalo dlho a široko-ďaleko všetci vedeli, že pod Strečnom je hostinec U vyrazeného zuba, kde skvele varia. Hostinskému sa začalo dariť. Dokonca i manželka sa naňho znova začala usmievať, pretože v kartách už nikdy neprehral viac ako niekoľko grošov. Dával si totiž dobrý pozor, aby po troch hrách zavčas skončil. Hostinec začal vynášať, a tak sa mu čoskoro podarilo splatiť dlh z karty, za ktorý ho od Michala kúpil.

Aj obchodník Lojzo si s kartou polepšil. Všetky peniaze si dal posielat' do banky a vždy, keď ich potreboval, si kartou vybral len malú

sumu. Nemusel preto nosiť tak ako doteraz peniaze po vreckách a už sa nemusel báť, že sa ho zase nejaký vreckár pokúsi okradnúť.

Iba učiteľ Martin si s kartou celkom nerozumel. Na rozdiel od ostatných kamarátov objavil čaro nakupovania s kartou. Mal preto pocit, že keď nakupuje, vlastne ani neutráca, keď na to nepotrebuje mať plné vrecká peňazí. A tak úplne zabudol, že keď veľa míňa, vlastne mu tiež rastie jeho pekelný dlh, a ten bude musieť jedného dňa splatiť. Miesto na splácanie dlhov myslel len na to, čo ešte kúpi sebe alebo svojim piatim deťom. A tak ďalej chodil do hostinca a hral karty.

Až jedného dňa sedel so svojimi starými kumpánmi pri stole a hral mariáš. Potiahne si z kôpky kartu, obráti ju, no namiesto žaluďov či čereveňa naňho z karty svieti jediné slovo: „Zajtra“. Martin na kartu pozerá a nerozumie.

„Chlapi, čo je toto za hlúpy žart? Čo to má znamenať?“ rozkričal sa na kamarátov.

Kamaráti zbledli. „Zajtra si po teba príde čert,“ ozval sa váhavo Michal.

„Aký máš dlh?“ spýtal sa Lojzo.

„Aký dlh?“ nechápal Martin. „Ja som s kartou iba nakupoval.“

„Lenže ty si s kartou nakupoval na dlh a ten si nesplácal,“ vysvetlil mu hostinský.

Martin sa pustil do srdcervúceho plaču: „Ja nechcem ísť do pekla,“ vzlykal. „Čo bude s mojimi deťmi?“

Kamarátom ho bolo ľúto. Vedeli, že nie je zlý. A tak premýšľali, ako kamaráta zachrániť.

Na druhý deň sa opäť všetci stretli v hostinci. Martin bol bledý, mal strach. Žene radšej nič nepovedal. Báľ sa, že miesto toho, aby ho ľutovala, bežala by sa posťažovať svokre, ktorá by ho ešte navyše vyprášila metlou.

Kamaráti naňho už čakali. A pred každým z nich bola kôпка peňazí. Bolo to všetko, čo každý z kamarátov v poslednom čase našetрил. Keď dali všetky peniaze dohromady, ukázalo sa, že majú viac, než si dokázali predstaviť. Hádám to bude stačiť na to, aby čert Martina neodniesol.

Začali hrať karty. Bola to však divná hra. Miesto na karty mysleli len na čerta. Čas sa im príšerne vliekol. Presne o polnoci to v kachliach